

The Journal of Studies in Humanities

Volume 6 (II) 2020

Department of
Humanities, Rajarata
University of Sri Lanka

'අලුත්පන්නේ' හමුදාව

එච්.එම්. සමන් ජේරන්

Abstract

Art of war is extremely important to a state. It is a matter of life and death or the path to safety or destruction. Hence, the security of a country cannot be neglected in any way. It is important to examine the relationship between a nation's security and death through historical information. The planning of defense organizations with the aim of protecting the state from enemy attacks was formalized in the first decade of the 19th century. Administrators focused on obtaining military protection for Kandy, the capital of Ceylon. 'Alutpanne' is an army. It was created in the hope of facing the colonial invasion army. Local as well as foreign people were recruited into this army. There was a caste basis in the recruitment of people for army formation. Kandy Foreign hostages in Kandy were the trainers of Alutpanne army. Kandy administrators also intervened in this training with military weapons and armor. The British colonialists, while trying to conquer Kandy, paid attention to the military security in Kandy and set up plans to break it. They had to extend their conquests until 1815 due

Correspondence:
samanh@kln.ac.lk

Specialty Section:
History

Received:
18 May 2022

Revised:
08 August 2022

Accepted:
10 August 2022

Published:
02 January 2023

Citation:
එච්.එම්. ජේරන්, සමන්. (2020).
'අලුත්පන්නේ' හමුදාව.
මානව ශාස්ත්‍ර අධ්‍යයන ශාස්ත්‍රීය
සංග්‍රහය.
6(11), 86-95.

ISSN (Online): 2961-564X
ISSN (Print) : 2362 - 0706

to the predominance of formalism in the defense organization of the first decade of the 19th century.

Keywords: Alutpanne army, ceylon army, colonialism, defence organization, formation of the army

හැඳින්වීම

යටත්විජිතකරුවෝ 1796 දී ලංකාවේ මුහුදුබඩ පළාත්වල බලය පිහිටුවීමෙන් අනතුරුව සිය අවධානය මහනුවරට රාජධානිය වෙත යොමු කරමින් විවිධ රාජතාන්ත්‍රික උපාය මාර්ග අනුගමයෙන් සම්බන්ධතා ගොඩනගා ගැනීමට උත්සාහ ගත්හ. එහි මස්තකප්‍රාප්තිය 1815 දී යුදමය වශයෙන් මහනුවර රාජධානිය යටත් කිරීමයි. එහෙත් ඉන් පූර්වයේ, එනම්, 1796 සිට බ්‍රිතාන්‍යයෝ මහනුවර රාජ්‍යයේ බලය යටපත් කිරීම සඳහා විවිධ රාජ්‍යෝපායාත්මක ක්‍රම අනුගමනය කළහ. එහි පියවරක් වශයෙන් 1803 ජනවාරි 31 ආරම්භ වූ යුද ප්‍රයානය මහනුවර රාජ්‍යයේ ජයග්‍රහණයෙන් නිමා විය. ඉන් පසු ද ලංකා රාජ්‍යය 1815දී බිඳවැටීමට ආසන්න වන තෙක් යුද සැලසුම් සංවිධානය විය. 'අලුත්පන්නේ' හමුදාව නිර්මාණය වූයේ 1810 දී ය. මෙය ලංකා රාජ්‍යයේ යුද්ධ හමුදා ඉතිහාසයේ නව පියවරකි. මෙම පර්යේෂණයේ විමසීමට බඳුන් වන්නේ අලුත්පන්නේ හමුදාව මූලික කරගත් 19 වන සියවසේ මුල් දශක එකහමාර කුල මහනුවර රාජධානිය අනුගමනය කළ යුද්ධ සංවිධානයේ විශේෂතා පිළිබඳවයි.

පර්යේෂණ අරමුණ

පර්යේෂණයේ මූලමුණ වූයේ 'අලුත්පන්නේ' හමුදාව පිළිබඳ කරුණු අනාවරණය කර ගැනීමත් එමගින් ශ්‍රී ලංකාවේ යුද සහ යුද හමුදා ඉතිහාසය පිළිබඳ ඓතිහාසික කරුණු සංග්‍රහ කිරීමත් ය.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

ඓතිහාසික පර්යේෂණ අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය අනුගමනයෙන් කරන ලද මෙම පර්යේෂණයේ දී ප්‍රාථමික සහ ද්විතීයික මූලාශ්‍ර යොදා ගැනුණි. යටත්විජිත යුද්ධ අත්දැකීම් සහිත පර්යේෂකයන් වන රොබට් පර්සිවල්, ජොන් ඩොයිලි, ජෝන් ඩේවි සහ හෙන්රි මාෂල්ගේ පර්යේෂණ, ප්‍රාථමික දත්ත ග්‍රහණය කර ගැනීම සඳහා මූලාශ්‍ර ලෙස උපයෝගී කර ගැනුණි. විශේෂයෙන් මහනුවර රාජ්‍යයේ ඉතිහාසය හැදෑරීම උපකාරී වන ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රයක් වන, කන්ද උඩරට පළාත්වල බ්‍රිතාන්‍ය රජයේ පළමුවන කොමසාරිස්, නේවාසික ප්‍රමුඛ බලධර සහ ඒජන්තවරයා වූ ජොන් ඩොයිලිගේ දින සටහන් විශේෂ විමර්ශනයට ලක් කෙරිණි. ප්‍රස්තුතය පිළිබඳ විසිරුණු දත්ත ඒකරාශී කර අලුත්පන්නේ හමුදාව නිර්මාණ වීම, එහි කුල පදනම, සහ පූර්ණය සහ පුහුණුකරුවන් භාවිතය පිළිබඳ පවතින දත්ත කේත කර දෙවනුව

පර්යේෂණයේ අරමුණු මත පදනම්ව වර්ගීකරණයට ලක් කර අන්තර්ගත විශ්ලේෂණයක් සිදු කෙරිණි. අවසාන වශයෙන් විශ්ලේෂිත කරුණු මත පදනම්ව සමාලෝචනය ඉදිරිපත් කර තිබේ.

ප්‍රතිඵල සහ සාකච්ඡාව

මහනුවර යුද්ධ හමුදාව හඳුනාගැනීම සහ ‘අලුත්පත්තේ’ නව හමුදාව නිර්මාණය වීම

උඩරට රජුගේ නිත්‍ය හමුදාව 20,000කින් පමණ යුක්ත වූ අතර හදිසි අවස්ථාවක දී කැඳවීම සඳහා එම ප්‍රමාණයට අමතරව දුනු, හී, හෙල්ල, පලිහ, තෝමර, කඩු, කිනිසි, පමණක් නොව තුවක්කු සහ බයිතොක්කු අවි ආයුද්‍යයන්ගෙන් සන්නද්ධ නිලධාරීන් සහිත 8000ක පමණ ස්ථිර හමුදා කණ්ඩායමක් මහනුවර ආසන්නයේ රදවා තිබුණි (Percival, 1803 : 262-263). නිත්‍ය හමුදාවට අමතරව අර්ධ හේවාපත්තකරුවෝ දිවයිනේ සෑම ප්‍රදේශයකම පාහේ සිටියහ. දේශීය භටයන්ගේ සභායට අමතර ඒකාධිපති ස්වරූපයේ වෙනත් රටවල පාලකයන් මෙන් උඩරට රජු ද වැසියන් සමග සෘජු සම්බන්ධතාවක් නොමැති මලබාර් සහ මැලේ ජාතිකයන් තම පෞද්ගලික ආරක්ෂකයන් ලෙස යොදා ගත්තේ ය. අගනුවර වටා එක් ස්ථානයක මිනිසුන් 10 දෙනා බැඟින් ස්ථාන 13ක මුර සේවයේ යෙදුණු පිරිසක් වූ අතර මෙම මිනිසුන්ගේ පංතිය මඩුවේ ලේකම්ගේ පාලනය යටතේ පැවතිණි (Davy, 1821 : 150). නගරරක්‍ෂාව සඳහා මොවුන් යොදා ගැනුණු අතර ගණනින් 90ක් පමණ වූ විදේශීය මලබාර් සේනාවක් රාජ මාලිගය ආරක්‍ෂාව සඳහා යොදා ගැනුණි. නුවර මාලිගාව අසල රාජකාරියේ නියුතු භටයන් සංඛ්‍යාව 700ක් 800ක් පමණ වූ බවත් ඔවුන්ගේ නවාතැන් ඒ අසල ම වූ බවත් කීර්ති ශ්‍රී රාජසිංහ රජු සමයේ ලංකාවට පැමිණි ජෝන් ගයිබ්ස් සඳහන් කරයි (Pybus, 1958 : 23). රජු සහ මාලිගය සැමවිටම ආරක්ෂා කරගැනීමේ අරමුණින් මණ්ඩපය රැදී සිටිමින් ‘මඩුවේ ඇත්තෝ’ ආරක්ෂක රාජකාරියේ නිරත වූහ. මෙම සෙබල මඩුවක සිටි සෙබල සංඛ්‍යාව සෑම විට ම එක හා සමාන නොවූ අතර 18, 24 වැනි විවිධ සංඛ්‍යාවකින් යුක්තව සෙබළු මඩුවල රැදී සිටියහ (ඩොයිලි, 2011 : 155). ශ්‍රී වික්‍රම රාජසිංහ රජුගේ හමුදාවේ ප්‍රමාණය පිළිබඳ ඇහැලේපොලගෙන් ජෝන් ඩොයිලි කරන විමසීමක් අනුව හෙළි වන්නේ මුස්ලිම් භටයෝ 300ක් සහ සිංහල භටයෝ 100ක් පාබල හමුදාවේ නිත්‍ය සංයුතිය ලෙස සිටි බව යි (Pieris, 1939 : 186). රජුගේ කැඳවීම ලද මහනුවර ජනයා තම අත පැවති උදලූ, කැති වැනි ආයුධ සහිතව කිසිදු පුහුණුවකින් තොරව අදක්‍ෂයන් ලෙස යුද්ධයට සහභාගි වූ බව ඇතැම් විදේශීය ගත්කතුවරු සඳහන් කළ ද ඒවා සාවද්‍ය ප්‍රකාශ බව බ්‍රිතාන්‍ය විරෝධී සමයේ යුද ඉතිහාස කරුණු විශ්ලේෂණයෙන් අනාවරණය වේ.

මහනුවර රාජධානි සමයේ රටවැසියන්ගෙන් රජුට ඉටු විය යුතු ප්‍රධාන රාජකාරි සහ සේවා ගණයට අවශ්‍ය විටක යුද්ධ භටයන් මෙන් කරන සේවය ද අයත් විය. තමන් සතු තුවක්කු රැගෙන යුද පිටියට පිවිසීම රජුගේ අනුමැතිය පරිදි ජනයාගෙන් අපේක්‍ෂිත වූ අතර ඒ සඳහා

රජු වෙඩි බෙහෙත් ආහාර ද්‍රව්‍ය ආදිය සැපයුවේ ය. නැවත තම නිවෙස්වලට යාමට අවසර ලැබෙන තෙක් ආරක්‍ෂක සේවය කිරීම අපේක්‍ෂා කෙරිණි (Marshall, 1846 : 37). රාජධානි සමයේ හමුදාව තරකර ගැනීම සඳහා රඳල ඉඩම්වල සේවයේ නියුතු වූ පිරිස් ගෙන්වා ගැනීමේ ක්‍රමවේදයක් පැවතිණි. ඒ අනුව ඉඩමේ ප්‍රමාණයට සරිලන පරිදි යටත් නිලධාරීන් සහිතව සෑම ගමක් සඳහා ම ප්‍රධානියෙක් පත් කෙරිණි. ස්වාමියාගෙන් ප්‍රධානියාට නියෝග යක් ලැබුණු විට, නියෝගයේ ස්වභාවය අනුව ප්‍රධානියා තම ප්‍රවේණි දාසයන්ගේ තුන්වෙනි, හතරවෙනි හෝ පස්වෙනි තැනැත්තාට රහස් ස්ථානයකට කැඳවීමක් කරයි. එහි දී සෑම සොල්දාදුවෙකුට ම තුවක්කුවක් ලබා දෙයි. මහනුවර රාජධානි සමයේ සේවයේ නිරත වූයේ ස්ථිර හමුදාවක් නොව අංගාරක්‍ෂක හමුදාවක් බව හටත් කාව්‍ය විස්තර අනුව හෙළි වූව ද අවශ්‍ය අවස්ථාවන්හිදී ළඳරුවන්, රෝගීන්, මහල්ලන් හැර රටවැසි සියලු පිරිමි යුද හටයෙකු වශයෙන් ඉදිරිපත්වීමට සෑදී පැහැදී සිටියහ. සතුරෙකුට මුහුණ පෑ යුතු අවස්ථාවන්හි දී රජ අණින් බෙරහඬ පතුරවනු ලැබිණි.

අංගාරක්‍ෂක හමුදාවක් පවත්වාගෙන යාමට වඩා හමුදා සංවිධානය සහ සංයුතිය සංවර්ධනය කරමින් බ්‍රිතාන්‍ය විරෝධී යුද පෙරමුණ ශක්තිමත් කිරීමට ‘අලුත්පන්නේ’ නමින් නව හමුදාවක් ශ්‍රී වික්‍රම රාජසිංහ රජු ආරම්භ කළේ ය. ඒ අනුව රජු 1810 දී රජු උඩපළ කෝරළේ මිනිසුන් පිළිබඳ සහ තුවක්කු පිළිබඳ සංඛ්‍යා ලේඛනගත කිරීමට මෙන් ම තරුණයන්ගෙන් යුක්ත ‘අලුත්පන්නේ’ නමින් නව හමුදාවක් නිර්මාණය කර දිසාවේ සම්පයේ තැබීමට අඥා නිකුත් කළේ ය (Diary of Mr. John D’Oyly, 1917 : 24). 1810 නොවැම්බර් මාසය වන විට හත්කෝරළේ අලුත් පන්නේ හමුදාව සඳහා දිසාවේවරු මිනිසුන් බඳවා ගත්හ.

අලුත්පන්නේ පුහුණුව සඳහා විදේශීය ඥානය සහ අත්දැකීම් භාවිතය

අලුත්පන්නේ හමුදාව සඳහා යුද පුහුණුව ලබා දීම විධිමත් ක්‍රමවේදයක් යටතේ සිදු වූවකි. යුද්ධයේ දී අල්ලා ගනු ලබන විදේශ ජාතිකයන් යොදා ගනිමින් අලුත්පන්නේ සේනාවට යුද පුහුණුව ලබා දීමට රජු ඇතුළු රාජ්‍ය නිලධාරීහු කටයුතු කළහ. යුද්ධ තාක්ෂණය, වෙඩි බෙහෙත් නිෂ්පාදනය සඳහා විදේශ ඥානය උපයෝගී කරගැනීම එවක ලංකා රාජ්‍ය පාලකයාගේ සහ රාජ නිලධාරීන් සතුව පැවති යුද සංවිධානයමය ලක්‍ෂණ සේම විවක්‍ෂණ භාවය පෙන්වුම් කරන්නකි. මහනුවර සිරඅඩස්සියට පත්වූ ලන්දේසි, බ්‍රිතාන්‍ය, මැලේ ජාතිකයෝ සහ බ්‍රාහ්මණයෝ යුද පුහුණු විම්වලදී මාර්ගෝපදේශකයෝ බවට පත් වූහ (Diary of Mr. John D’Oyly, 1917 : 13; 28). 1812 පෙබරවාරි 13 කාලය වන විට ඕලන්ද ජාතිකයන් දෙදෙනෙක් සහ බ්‍රිතාන්‍ය ජාතිකයෙක් මහනුවර සිටියහ. ඕලන්ද ජාතිකයා චින්තාරු වැඩ ගැන දැනුමක් ඇත්තෙකු වූ අතර භාෂා හැකියාව ද පැවතියෙකි. මහනුවර සිර අඩස්සියට පත්වූ මේජර් ඩේවි පිළිබඳ ජෝන් ජොයිලි තොරතුරු ලබාගත්තේ මෙම ඕලන්ද ජාතිකයාගෙනි. අලක්කා නමින් මලබාර්¹ ජාතිකයෙකු ද මහනුවර වූ අතර මෙම සියලු විදේශ ජාතිකයෝ මහනුවර රාජධානිය තුළ සිර අඩස්සියේ ජීවිත ගෙවමින් වසර

ගණනාවක් පුරාවට විවිධාකාර සේවා සැපයූහ. 1812 නොවැම්බර් 7 වන දින ඩොයිලිගේ සටහන අනුව රජු යටතේ සිටි ලන්දේසියා ඝාතනය පත් කළ බවත් ලාලා නැමති බ්‍රාන්මණයා බිම්තැන්නේ සිර කොට ඇති බවත් පෙනේ (Diary of Mr. John D'Oyly, 1917 : 139). ප්‍රාණඥපකරුවන් එක් තැනක සිර කොට තබා ගනිමින් සේවය ලබා ගැනීමට වඩා විවිධ රාජ නිලධාරීන්ගේ නිවාසයන්හි රඳවනු ලැබීමෙන් සේවාව ලබා ගෙන තිබේ. විදේශිකයන්ව ප්‍රශ්න කිරීම, යුද පුහුණු සේවාව ලබා ගැනීම මෙන් ම ප්‍රාණඥපකරුවන් සම්බන්ධ නිශ්චිත තොරතුරු බ්‍රිතාන්‍ය අතට පත් වීමේ මාර්ග අහුරා දැමීම යටෝක්ත ක්‍රමවේදය යටතේ ඔවුන් රඳවා තබා ගැනීමේ අපේක්‍ෂාව විය. ප්‍රාණඥපකර විදේශික පුහුණුකරුවන්ගෙන් ලබාගත් සේවා බොහෝමයක් යුද කාර්යය හා සම්බන්ධ වූ කාර්යයන් විය. යුද පුහුණුව ලබා දීම පමණක් නොව කන්ද උඩරට රැදී සිටි ඉංග්‍රීසි ජාතිකයෙක් වෙඩි බෙහෙත් සෑදීම මෙන් ම වඩු කාර්මික ශිල්පයෙහි ද නිරත විය. යුද පුහුණුව සඳහා පමණක් නොව වෙඩි බෙහෙත් පරීක්‍ෂාව සඳහා ද මහනුවර පරිපාලකයෝ විදේශීය ඥානය යොදා ගත්හ. වෙඩි බෙහෙත් මඩුවේ වෙඩි බෙහෙත් පරීක්‍ෂා කළේ ඕලන්ද ජාතිකයෙකි. වෙඩි බෙහෙත් සෑදීමේ කාර්යයයේ යෙදී සිටි ඕලන්ද ජාතිකයෙකු (මොහු මෙරට මුස්ලිම් ජාතික කාන්තාවක් විවාහ කර ගත්තෙකි) රහස් ලිපි හුවමාරුවකට සම්බන්ධ වීම මත අම්පීටියට ගෙන ගොස් ඝාතනය කරනු ලැබිණි (Diary of Mr. John D'Oyly, 1917 : 117). යුද්ධ තාක්‍ෂණය මෙන් ම වෙඩි බෙහෙත් වඩා ගුණාත්මක තත්ත්වයකින් සකස් කරගැනීම සඳහා විදේශීය තාක්‍ෂණික ඥානය යොදාගත් බවක් යටෝක්ත සාධක මගින් පෙන්නුම් කෙරේ.

අලුත්පන්නේ සහ පූර්ණය, කුල මූලික නියෝජනය සහ සන්නාහ

පූර්ව කාලීන බ්‍රිතාන්‍ය සමයේ මහනුවර රාජ්‍ය පරිපාලකයෝ පුහුණු හෝ නුපුහුණු සාමාන්‍ය ජනයා සටන් හමුදාව ලෙස යොදා ගන්නා සේම මෙම සටන්කාමී ජනයා පෘතුගීසි ආක්‍රමණ සමයේ සිට සියවස් දෙක හමාරක් පමණ කාලයක් තුළ ලද සටන් පරිචය බ්‍රිතාන්‍ය විරෝධී සටන් සඳහා අවශ්‍ය කායික, මානසික ශක්තිය සහ සැලසුම් සහගත බව ගොඩනගා ගැනීමට ඉවහල් විය. "පළමුව ඔවුන් අතර ද, පසුව පෘතුගීසීන් සහ ඕලන්දයන් සමඟ ද ඇති වූ දිගු යුද්ධ නිසා ලබාගත් විපුල අත්දැකීම් ඇසුරින් ඔවුහු යුද කලාව පිළිබඳ පෙර සිටියාට වඩා නිපුණයින් බවට පත්වූහ" (Knox, 1681 : 57) යනුවෙන් රොබට් නොක්ස් කරන සඳහන යටෝක්ත අදහස තහවුරු කිරීමට උපස්තම්භක වේ. බොහෝ යුද්ධ සේනාපතිවරු පෘතුගීසි සේනාංකයන් වෙනුවෙන් සේවය කිරීම හේතුකරගෙන කතෝලික යුද්ධ කණ්ඩායම්වල පිළිවෙළ සහ නිසි ආකාරයේ පුහුණු කිරීම් පිළිබඳ මනා අවබෝධය ලැබීම ලංකිකයන්ට යුද අත්දැකීම් සම්බන්ධ නිපුණතාව තිවු කිරීමට හේතු විය.

යුද පුහුණුව, සරඹ කිරීම යනු තාක්‍ෂණික වෘත්තීමය හමුදාවක පවත්නා ක්‍රියාකාරකම් ය. එකී හමුදාමය ලක්‍ෂණ ශ්‍රී වික්‍රම රාජසිංහ රජ සමයේ ලාංකික හමුදාව තුළ අන්තර්ගත කිරීමට සැලසුම් කිරීම මනා යුද දර්ශනයක් සහිතව රජු කටයුතු කළ බව පෙන්නුම් කරයි. යුධ

පුහුණුව ලැබුවත් අතරට ගොවිගමයෝ, පදුවෝ (බත්ගම), මරක්කලයෝ, වෙල්ලාලයෝ සහ පන්නයෝ ඇතුළත් වූහ. මහනුවර රැදී සිටි යුගයේදී සිරභාරයට ගැනුණ ඕලන්ද සෙබලා වරක් 400ක හෝ 500ක පිරිසකට මහනුවර මළුවේදී යුද පුහුණුව ලබා දුන් අතර ඉන් 150ක් මරක්කලයෝ ද 200ක් සිංහල ජාතිකයෝ ද වූහ (Diary of Mr. John D'Oyly, 1917 : 28). කුල පදනමින් සැලකීමේදී යුද පුහුණුවන්නෝ අතර බත්ගම මිනිස්සු සුවිශේෂී කණ්ඩායමක් වූහ. වයස අවුරුදු 30ට අඩු පද ජනයා අලුත්පන්නේ හමුදාවට බඳවාගෙන සුදු හැට්ට සහ රතු තොප්පි පළඳවා කණ්ඩායමකට 30දෙනා බැගින් ඇතුළත් කර තුවක්කු ද අතැතිව දිනපතා මාස 2ක් මහනුවර මළුවේදී පුහුණු කටයුතු සිදු විය. මෙලෙස පුරුදු පුහුණු කරනු ලැබුවෝ 200ක් පමණ වූ අතර මෙයින් සිංහලයෝ 150න් 20ක් සත් කෝරළයේ තලම්පිටියේ සහ දිවල කුලභීන යැයි සම්මත පද මිනිසුන්ගෙන් සමන්විත වූහ (Diary of Mr. John D'Oyly, 1917 : 37; 38). බොහෝ විට කුලභීන තරුණයෝ මෙම නව හමුදාව සඳහා බඳවා ගැනුණ ද සත් කෝරළයේ දිසාවේවරු බඳවාගන්නා ලද පිරිස මුළුමනින් ම ගොවි කුලයට අයත් වූහ. මඩුවේ මිනිස්සු වූ වෙල්ලාලයෝ දිගු කලක සිට පුරුදු පුහුණු කරනු ලැබූ පිරිසක් වූ අතර ඔවුහු රතු හැට්ට සහ තොප්පි හැඳ පැළඳ පුහුණු වූහ. තවත් අවස්ථාවක මඩුවේ ඇත්තෝ සහ සිපොයිවරුන්ගෙන් යුක්ත 24 බැගින් වූ කණ්ඩායම් 2 ක් හෝ 3ක් මහනුවර මළුවේ යුද පුහුණුව ලැබූ අතර 1810 ඔක්තෝම්බරයට පෙර මාස 03ක් තුළ 300ක පිරිසක් මහනුවර දිනපතා යුද පුහුණුව ලැබූහ. මෙම පිරිස තුවක්කු ඔසවාගෙන සුදු හැට්ට හැඳ පුහුණුවේ නිරත වූහ. රාජ්‍ය නිලධාරීහු ගබඩා ගම්වලින් ද එක් වසමකින් එක් පුද්ගලයෙකු බැගින් ශක්තිමත් තරුණයන් පුහුණු කිරීම සඳහා මහනුවරට කැඳවූහ. කණ්ඩායමකට 30 බැගින් වූ කණ්ඩායම් 21 ක් කන්ද උඩරට පුහුණු වූ අතර මෙම පිරිස කුල කිහිපයකට ම අයත් අය වූහ. වරෙක මලබාර්වරු 400ක් පමණ ද, මරක්කලයන් 250ක් පමණ ද, මැලේවරු 200ක් ද යුද පුහුණුව ලැබූ ද එකඳු සිංහලයෙකුත් යුද පුහුණුව නොලැබූ බවට තොරතුරු ලැබේ (Diary of Mr. John D'Oyly, 1917 : 47). යුද පුහුණුව සඳහා මහනුවර මළුවට කැඳවීමක් ලබන පුද්ගලයන් සංඛ්‍යාත්මකව එක හා සමාන කණ්ඩායම් නොවුණි. බොහෝ විට මෙම කණ්ඩායමට අදාළ පුහුණු පිරිස 20 හෝ 30 ක සංඛ්‍යාවකින් යුක්ත වූ අතර ඇතැම් අවස්ථාවල මහනුවරට සහභාගි වන කණ්ඩායම් 200, 300, 400 සහ 500යන සෙබල සංඛ්‍යාවකින් යුක්ත වූහ. 1810 නොවැම්බර් 24 වන දින ජෝන් ඩොයිලිගේ දින සටහන අනුව එක් පවුලකින් එක් පුද්ගලයා බැගින් දහස් ගණන් තරුණයෝ ගබඩාගම්වලින් මහනුවරට රැස්වූහ (Diary of Mr. John D'Oyly, 1917 : 41). 1810 දෙසැම්බර් කාලය වන විට කටුකැලේ මැලේකරුවෝ 250ක් හෝ 300ක් පමණ ද, කාපිරිවරු 200ක් ද, ඉන්දිය හේවායෝ (සිපොයිවරු) 20ක් පමණ ද, පුහුණු වන මුත් එකඳු සිංහලයෙක්වත් ඒ සඳහා ගෙන්වා නැත. 1811 පෙබරවාරි වන විට සොල්දාදුවෝ කිහිපදෙනෙක්, මරක්කලයෝ 200ක් සහ මඩුවේ අය කිහිප දෙනෙක් යුද පුරුදු පුහුණු වූ අතර 1812 ජූනි මාසය වන විට

පත්තානි¹, ජාවා, මුස්ලිම්, සිංහල ජාතීන්ගෙන් යුක්ත ආදී 500ක් පමණ වූ සෙබල පිරිසක් යුද අභ්‍යාසයන්හි නිරත වූහ. මෙම පුහුණුවීම් සඳහා ගෙවීම් සිදු වූ අතර ඒ අනුව මාසයකට දෙදෙනෙකු සඳහා එක් පගොදිය² බැඟින් හිමි විය. ඉන්දීය සහ මැලේ සොල්දාදුවන් 300ක සංඛ්‍යාවක් පුහුණු කිරීමත් නව හේවාපන්නේ හමුදාව බඳවා ගැනීමත් මේ අතර අඩක්ව ම සිදු විය.

රජු මෙන් ම දිසාවචරු ද අලුත්පන්නේ හමුදාවට සෙබළු බඳවා ගත්හ. සෙබළුන්ට යුද පුහුණුව ලබා දීමේ භූමිය ලෙස බහුලව භාවිත වූයේ මහනුවර මළුව ය. එහෙත් ඇතැම් අවස්ථාවන්හි දිසාවචරු සහ නිලමේවරු සමීපයේ සේනා කණ්ඩායම් යුද පුහුණුව ලැබූ අවස්ථා විය. බ්‍රිතාන්‍යයන්ගේ ඉක්මන් ආක්‍රමණයක් බලාපොරොත්තුවෙන් උනම්බුවේ නිලමේ සමීපයේ අලුත්පන්නේ 50ක් පමණ ද සෙසු සෙබළු 25ක් පමණ ද පුහුණු වූහ. පළමු අදිකාරම්ගේ භාර්යාව විසූ සතර කෝරළේ කොස්තින්න වලව්ව ආසන්නයේ මිනිසුන් 50ක් හෝ 60ක් දිනපතා උදේ සවස අභ්‍යාසවල යෙදුණහ. මෙම අභ්‍යාසවල දී බෙර භාවිත විය. ඒ අනුව උදෑසන 6ට බෙර හඬවා සියලු දෙනා රැස් වූ අතර ලක්ෂමණ නැමති බ්‍රාහ්මණයා මොවුන්ව පුහුණු කළේ ය. හත්කෝරළේ දිසාව සේනාව බඳවා ගත් අතර ඔහු සමීපයේ මිනිසුන් 1000ක් පමණ සිටි අතර ඉන් 150ක් තුවක්කු සහිතව යුද පුහුණුව ලැබූහ. පුස්වැල්ලේ නිලමේ පහළ දොළොස්පත්තුවේ තමන් පදිංචිව සිටි ස්ථානයේදී හමුදාව ගෙන්වා පරීක්ෂා කළ අතර තෝරා ගැනුණු මිනිස්සු 4ක් පමණ අභ්‍යාසයන්හි නිරත කරවීය. ඊතණුවත්තේ පදිංචි හත්කෝරළේ පහළ දොළොස්පත්තුවේ පුස්වැල්ලේ දිසාවචරයා හැම පවුලකින් ම එක බැඟින් තුවක්කු එකකු කර තරුණයන්ට බෙදා දී ඔවුන් එහි පදිංචි කරවාගෙන දිනකට වරක් හෝ දෙදිනකට වරක් යුද අභ්‍යාස කරවීය. දිසාවේගේ වියදම් සඳහා මෙහි දී නැලී 5ක් ගණනේ පැහිදුම් ගනු ලැබිණි. මෙසේ බැඳුණු දිසාවනිවල මිනිසුන් මහ දේවාලයේ අසල උදේ සවස පුහුණු වූහ. යුද පුහුණුව ලබා දීම සඳහා මහනුවරට ගෙන යන ලද පහත් කුලයේ මිනිසුන් රැගෙන යාම සඳහා ඇතැම්විට ලස්කිරිඤ්ඤ හටයන් යොදා ගත්තේ ය. කුල පදනම මත රැකියා තීරණය වී පැවති මේ සමයේ අලුත්පන්නේ හමුදාව සඳහා ඝන පූර්ණය කිරීමේ දී පහත් කුල වැසියන්ට වැඩි අවධානයක් ලබා දී තිබේ. මිනිසුන් 700න් අලුත්පන්නේට අයත් 400කගේ ලේකම් මිටි පැවතිණි. මොහොට්ටාලවරුන් 4ගේ උපදෙස් ඇතිව දිනපතා උදේ සවස අත් තුවක්කු ගෙන යුද අභ්‍යාසයන්හි නියැලුණු මොවුන්ට සුදු කලිසමක් සහ කළු තොප්පියක් පැවති අතර ඔවුන්ගෙන් ඇතැමෙක්ට සිපොයි නිල ඇඳුම අනුකරණයෙන් සඳා ගත් රතු හැට්ට පැවතිණි (Diary of Mr. John D'Oyly, 1917 : 73). තුන්කෝරළය අත්පත් කරගෙන පැමිණ මත්තේගොඩ, රුප්පේ තානායමක නැවතී සිටි අතර ඒ කාලයේ ඔහු විසින් තුවක්කු පරීක්ෂා කිරීම සඳහා තුවක්කු රැගෙන පැමිණෙන ලෙස අණ දුන් අතර 1812 ජනවාරි 21 දා තුවක්කු 477ක් ගණන් තබනු ලැබිණි. තුවක්කු

1 අඬගාරක්ක යනු ගරීරාක්ක හටයායි
2 “දෙව් සඳ පුන්සඳුවන් නර පවරා - සව් සිරි පිරි මහසෙන් හට පතරා තෙව් නොවමින් එකවන ලෙස මෙ පුරා - ලැව් බෙර හඬ පස්රට නොම නො හැ රා”

ගෙන එන ලෙස තවත් ගම් රාශියකට අණ දී තිබේ. පන්නයන් සහ මරක්කලයන් විශාල සංඛ්‍යාවක් මහනුවර යුද පුහුණ වන බවත් 300ක් හෝ 400 ක් මොහොට්ටාලවරු මහනුවරට පැමිණ සිටින බවත් සඳහන් 1813 මාර්තු මස ඩොයිලිගේ දින සටහන අනුව පැහැදිලි වන්නේ මෙම කාල සමය වන විට ද යුද පුහුණුව ලබාදීමත් මොහොට්ටාලවරුන් කැඳවා ගත යුතු පරිපාලනමය ක්‍රියාකාරකම් සිදු කිරීමත් රජු කළ බවයි (Diary of Mr. John D'Oyly, 1917 : 172). අලුත්පන්නේ මිනිසුන් ලස්කිරිඤ්ඤ හෙවත් හෙල්ලකාර පවුල්වලට අයත් බවත්, එක් එක් දිසාවෙන් බඳවා ගන්නා ලද අලුත්පන්නේ මිනිසුන් 50ක් පමණ සිටින බවත්, ඔවුන්ට යුද්ධායුධ හෝ නිල ඇඳුම් නොමැති බවත්, මොවුන් තානායම අසල සේවය කරන බවත්, හාපිටිගම් කෝරළේ මුදලිගෙන් ලද තොරතුරු මත පදනම්ව ඩොයිලි සටහන් කරයි (Diary of Mr. John D'Oyly, 1917 : 49). මෙහි සඳහන් වන අලුත්පන්නේ මිනිසුන් 50ක ප්‍රමාණය තානායම ආසන්නයේ වූ පිරිස පමණක් විය හැකි ය. බහුතරයක් ඔත්තුකරුවන්ගෙන් ලද තොරතුරු ඇතුළත් ඩොයිලිගේ දිනපොත පරීක්ෂා කිරීමේ දී හාපිටිගම් කෝරළේ මුදලි විසින් ඩොයිලි වෙත එවනු ලැබූ තල්පතෙහි ඇතුළත් තොරතුරු අතර ලස්කිරිඤ්ඤ සෙබළුන්ගේ පවුල්වලින් මෙම අලුත්පන්නේ හමුදාව සැකසුණු බව, ඇඳුම් හෝ ආයුධ නොමැතිව අලුත්පන්නේ මිනිසුන් සිටින බව සහ සත් කෝරළයේ කුලභීත යැයි සම්මත ජනයා යුද පුහුණුව පිණිස මහනුවර යවන බවක් ඔහුට අසන්නට නොලැබුණු බවට කරන සඳහන් සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන් වේ.

සමාලෝචනය

බ්‍රිතාන්‍ය විරෝධී යුදමය තත්ත්වයක් අපේක්ෂාවෙන් 19 වන සියවසේ පළමු දශක එකහමාර තුළ මහනුවර ආරක්‍ෂණ විධිවිධාන සැලසුම් සහගතව සහ සංවිධානාත්මකව සකස් වී තිබේ. යටත්විජිත විරෝධී ආරක්‍ෂක බලඇණියේ නව හමුදාවක් ලෙස 'අලුත්පන්නේ' හමුදාව නිර්මාණය විය. මේ හමුදාව සිංහල, මරක්කල, මලබාර්, කාපිරි සහ මැලේ යන ජාතීන්ගෙන් සහ පූර්ණය විය. ගොවිගම, පදු සහ වෙල්ලාල යනු මෙම හමුදාවේ යුද පුහුණුව ලැබුවන් අතර පැවති කුල පදනමයි. රජු, අධිකාරම සහ දිසාවේවරු අලුත්පන්නේ හමුදාව සඳහා ජනයා බඳවා ගත්හ. තලම්පිටියේ සහ දිවල කුලභීත ජනතාව එහිදී විශේෂිත විය. අලුත්පන්නේ හමුදාවේ සටන් පුහුණුකරුවන් ලෙස ලංකා, ඕලන්ද, බ්‍රිතාන්‍ය යන රාජ්‍යයන්ට අයත්වූවන් සහ බ්‍රාහ්මණයන්, සිපෝයිවරුන් යන හමුදා අත්දැකීම් සහිත වූවන් යොදා ගැනුණි. අලුත්පන්නේ හමුදාව යුද පුහුණුවේදී සුදු හැට්ට සහ රතු තොප්පි, රතු හැට්ට සහ තොප්පි, සුදු කලිසමක් සහ කළු තොප්පියක්, සිපොයි නිල ඇඳුම අනුකරණයෙන් සඳා ගත් රතු හැට්ට, සන්නාහ ලෙස යොදා ගැනුණි. අලුත්පන්නේ හමුදාවට අනුයුක්ත වූ සෙබළුන්ගේ යුද පුහුණුව සඳහා යොදා ගත් ප්‍රධාන භූමිය මහනුවර මහමළුව වූ අතර දිසාවේවරු සහ නිලමේවරු යටතේ ප්‍රාදේශීයව අලුත්පන්නේ හමුදා පුහුණුව සිදු වූ අවස්ථා ද ඇත. පුහුණු කණ්ඩායමකට 20, 30, 50, 100, 200, 300, 400 සහ 500 යන ජන සංඛ්‍යාවක්

අයත් වීම මත සෑම පුහුණු කණ්ඩායමක් ම එක හා සමාන ඝන පූර්ණයකින් යුක්ත වූ බව පෙන්වාදිය නොහැක. පුහුණුවට අමතරව ඇඳුම් සහ චේතන මෙම සෙබළුන්ට හිමි විය. යටත්විජිත විරෝධී සටනක් අපේක්ෂාවෙන් ආහාර, තුවක්කු, වෙඩි බෙහෙත් සහ අවි ආයුධ පිළිබඳ සංඛ්‍යා ලේඛන පවත්නාගෙන යාම සහ ජනතාව යුද්ධයක් සඳහා සූදානම් කිරීම සඳහා මහනුවර රජු සහ රාජ නිලධාරීහු සැලකිය යුතු සැලසුම් සහගත වැඩපිළිවෙළක් මහනුවර රාජ්‍ය කේන්ද්‍ර කරගනිමින් ක්‍රියාත්මක කළහ. කන්ද උඩරට ආක්‍රමණ කිරීමේ කෙතරම් අවශ්‍යතාවක් පැවතිය ද 19 වන සියවසේ මුල් දශක එකහමාර තුළ පරාසය තුළ බ්‍රිතාන්‍ය පාලකයෝ යුදමය පියවරක් නොගත්තේ එකී සමය තුළ මහනුවර යුද සංවිධාන ශක්තිය සැලසුම් සහගත වීම හේතුවෙනි.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

ඩොයිලි. ජේ. (2011). *ඩොයිලි දැවු උඩරට රාජ්‍ය, උපාලි රත්නායක*, (පරි.). ෆාස්ට් පබ්ලිෂින් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්. කොළඹ.

පීරිස්. රැල්ෆ්. (2012). *සිංහල සමාජ සංවිධානය*, කේ. ඒ. ඩී. පෙරේරා (පරි.). විසිදුනු ප්‍රකාශකයෝ. බොරැස්ගමුව.

පෙරේරා. ගැස්ටන්., (2015). *කන්ද උඩරටින් නැගුණු පෘතුගීසි විරෝධය : පෘතුගීසීන්ට එරෙහි උඩරට සංග්‍රාම ඉතිහාසය*. විජිතයාපා ප්‍රකාශය. කොළඹ.

බ්‍රෝනියර්. ආර්. එල්., (2002). *බ්‍රෝනියර් හඳුනාගත් ලංකාව*. අභය හේවාචසම් (පරි.). සූරිය ප්‍රකාශකයෝ. කොළඹ.

සිල්වා. කේ. එච්., (1964). *සිංහල හටන් කවි*, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රකාශක සංගමය. කොළඹ

ශ්‍රී සුමධල ශබ්දකෝෂය. (ප්‍රථම හා ද්විතීයික භාග). (2006). වැලිවිටියේ සෝරත හිමි. එස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ. කොළඹ.

Britannica, T. (2021). Editors of Encyclopaedia (June 29). Pashtun. *Encyclopedia Britannica*. Retrieved from: <https://www.britannica.com/topic/Pashtun>

Davy, J. (1821). *An Account of the Interior of Ceylon and of Its Inhabitants with Travels in That Island*. New- Street- Square. London. A. & R. Spotswood.

Diary of John D'Oyly. (1917). Codrington. H.W. (Ed.). Navrang: New Delhi.

Epigraphia Zeylanica, Vol. I 1912. Don Martino De Zilva Wicramasinha, England: Oxford University Press.

Geoffrey, Powell. (1973). *The Kandyan War*. New Delhi. Navarang.

Guerrilla Warfare in Kandyan Kingdom; Narrative of the Expedition to Candy in the Year 1804, 2015. (ed.), Nandana Weeraratne, Battaramulla: Neptune Publication.

- Knox, R. (1681). *An Historical Relation of the Island of Ceylon in the East-Indies*. London: Printed by Richard Gbisswell. Printed to the Royal Society, at the Rose and Crown in St. Paul's Church-yard.
- Letters on Ceylon; particularly relative to the Kingdom of Kandy*. (1817). Bussche. Captain L. De. London: J. J. Stockdale.
- Marshall, H. (1846). *Ceylon, A General Description of the Island and Its Inhabitants; with an Historical Sketch of the Conquest of the Colony by the English*. London: William h. Allen and Co.
- Peiris, P.E. (1939). *Tri Sinhala the Last Phase. 1796-1815*. New Delhi: Navrang.
- Percival, R. (1803). *An Account of the Island of Ceylon*. London: Printed by and for C. and R. Baldwin.
- Pybus, J. (1862). *Account of Mr. Pybus's Mission to the King of Kandy in 1762*. Colombo: W. Skeen, Government Printer.